

Władyka, Wiesław

Komisja Historii Prasy przy Komitecie Nauk Historycznych PAN : (sprawozdanie z pierwszego posiedzenia)

Kwartalnik Historii Prasy Polskiej 19/3, 155-157

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

na stanowisko dziennika wobec „zwrotnicowców” wywierały wpływ obecność w redakcji J. Kurka oraz zainteresowanie poszukiwaniami artystycznymi ze strony J. Matyasika, redaktora naczelnego dziennika. Czytelnik interesujący się tą sprawą może zadać pytanie, czy na politykę pisma wobec nowej poezji oddziaływały inne jeszcze okoliczności, czy „Głos Narodu” zmienił swe nastawienie wobec awangardy po przejściu J. Matyasika do „Kuriera Lwowskiego”? Sądzę, że uzupełnienia o charakterze dygresyjnym, dotyczące usytuowania politycznego czasopism awangardy wzbogaciłyby problematykę rozprawy, jej ewentualne następne wydanie. Jednocześnie należy stwierdzić, że część pierwsza pracy dzięki swej rzeczowości oraz właściwościom kompozycyjnym i stylistycznym łączy w sobie walory studium naukowego z cechami publikacji przeznaczonej również dla szerszego kręgu nieprofesjonalnych odbiorców.

Oskar Stanisław Czarnik

Komisja Historii Prasy przy Komitecie Nauk Historycznych PAN
(Sprawozdanie z pierwszego posiedzenia)

Dnia 29 października 1979 r. odbyło się pod przewodnictwem doc. dr. hab. Jerzego Myślińskiego pierwsze posiedzenie powstałej przy Komitecie Nauk Historycznych PAN Komisji Historii Prasy, na którym omówiono jej zadania, cele działalności. W zebraniu brał udział członek prezydium Komitetu Nauk Historycznych — prof. dr Czesław Madajczyk. Na sekretarza Komisji powołano dr. W. Władykę.

W składzie Komisji znajduje się 20 badaczy, reprezentujących różne ośrodki naukowe w kraju prowadzące badania nad historią prasy. O postępie tych prac poinformowali: prof. dr Alina Słomkowska z Instytutu Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego (historia prasy robotniczej i dziennikarstwo w Polsce Ludowej), doc. dr hab. Jerzy Jarowiecki z Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie (przede wszystkim prasa konspiracyjna, prasa dla dzieci i młodzieży, prasa dziewiętnastowieczna), dr hab. Andrzej Paczkowski z Biblioteki Narodowej (prace wynikające z obowiązków statutowych BN, prace indywidualne poszczególnych pracowników, w tym bibliograficzne opracowywanie zbiorów własnych), doc. dr hab. Jerzy Myśliński z Pracowni Historii Czasopiśmiennictwa Polskiego XIX i XX w. IBL PAN (dziesięcioosobowy zespół starający się objąć całość historii polskiego czasopiśmiennictwa) oraz doc. dr hab. Wiesław Śladkowski z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, prof. dr Czesław Madajczyk z Instytutu Historii PAN, którzy podkreślali konieczność ściślejszego zintegrowania metodologicznego i merytorycznego prac nad historią prasy, tym bardziej iż pojedynczy badacze zajmujący się tą problematyką w poszczególnych instytutach nie wiążą z reguły swoich po-

szukiwań z pracami innych zespołów i badaczy. Ponadto prof. Madajczyk podkreślił potrzebę dostrzeżenia w pracach Komisji problematyki związanej z historią radia i telewizji.

Na rok 1981 Komisja planuje zorganizowanie sesji naukowej pt. „Prasa — Polityka — Kultura”, z uwzględnieniem przede wszystkim badań treści prasy i jej funkcji społecznych, przy czym udział w tym spotkaniu mieliby wziąć przedstawiciele jak największej liczby ośrodków prezentujących różne metody historycznoprasowe i różnego typu zainteresowania. O proponowanej tematyce sesji mówili doc. dr hab. Jerzy Łojek i dr hab. Andrzej Paczkowski, którzy zwracali uwagę na konieczność pogłębienia penetracji badawczej w tym zakresie i uzasadniali szerzej potrzebę rozwinięcia umiejętności analizy treści w prasie. Doc. J. Łojek stwierdził, iż badania nad dziejami prasy do 1864 r. uległy w ostatnim dziesięcioleciu poważnemu zaniedbaniu, a koncentracja poszukiwań dotyczy głównie XX w. Za konieczne uznał żywsze zainteresowanie się tytułami „długowiecznymi”, wywierającymi największy wpływ na życie społeczeństwa polskiego w XIX w. Realizacja tego postulatu — wymagająca długoletnich i zespołowych wysiłków — powinna być poprzedzona rozwinięciem refleksji metodologicznej i synchronizacją prac różnych ośrodków zajmujących się historią prasy. W tym duchu wypowiadał się także dr hab. A. Paczkowski, który proponował bliższe merytoryczne związanie ze sobą różnych zespołów badawczych, a także w miarę precyzyjne wyznaczenie wspólnych pól badawczych poprzez określenie tematów, które powinny być podjęte w pierwszej kolejności. W obszernej i ożywionej dyskusji zaaprobowano projekt sesji, podkreślano wagę postulatu zmierzającego do ujednoczenia metodologicznego prac historycznoprasowych, z wnioskiem, by ta problematyka była reprezentowana przede wszystkim podczas sesji w 1981 r. Postanowiono także przygotować opracowanie na temat stanu badań nad dziejami czasopiśmiennictwa polskiego, ze zwróceniem uwagi na proponowane metody badawcze, zakres tematyczny itd. Przy okazji postulowano zorientowanie się w liczebności oraz strukturze środowiska historyków prasy w Polsce, czemu służyć miałyby sporządzony zestaw aktualnie podejmowanych tematów mieszczących się w tej problematyce. Zwracano uwagę na fakt, iż zbiory prasy polskiej przechowywane w bibliotekach krajowych znajdują się w opłakanym stanie, a niektóre tytuły niszczeją tak dalece, iż ich praktyczna przydatność jest znikoma. Proponowano udostępnianie niektórych pism tylko w postaci mikrofilmów (zwłaszcza studentom), co stosują już Biblioteka Narodowa i Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego. Ponadto mówiono o konieczności żywszego przeprowadzenia prac nad gromadzeniem przez BN zbioru mikrofilmów obejmującego tytuły dostępne wyłącznie w kilku, czy nawet kilkunastu bibliotekach krajowych i zagranicznych (w tym również prasy prowincjonalnej). W dalszej perspektywie widziano potrzebę zorganizowania akcji mającej na celu zebranie najbar-

dziej reprezentacyjnych tytułów prasy wydawanej w innych krajach Europy, a następnie i innych części świata. Komisja postanowiła zbierać się 2—3 razy w roku akademickim i poza sprawami bieżącymi i „programowymi” oceniać także nowo wydane prace na temat historii prasy. Najbliższe, wiosenne, spotkanie postanowiono poświęcić dyskusji nad syntezą prasy polskiej lat 1918—1939 oraz dalszej konkretyzacji projektu sesji naukowej w 1981 r.

Wiesław Władyka